

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น” ในบทนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

4.1 ลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่าง

4.2 ลักษณะทั่วไปของบริการที่ได้รับของประชากรตัวอย่าง

4.3 ระดับคุณภาพชีวิตของประชากรตัวอย่าง

4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตของประชากร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่าง

การนำเสนอลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่างในส่วนนี้ เป็นการพรรณนาลักษณะทั่วไปของตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ลักษณะบริการต่างๆ ที่ได้รับ และลักษณะระดับคุณภาพชีวิต ซึ่งมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกันตามระดับของตัวแปร คือตัวแปรในระดับกลุ่มหรืออันดับ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา ประเภทของอาชีพหลัก ความเพียงพอของรายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม การมีโรคประจำตัว ที่ตั้งของครัวเรือน และรูปแบบของครัวเรือน นำเสนอโดยการใช้ความถี่และร้อยละ ส่วนตัวแปรระดับช่วงหรืออัตราส่วน ได้แก่ อายุ รายได้ของประชากรตัวอย่าง บริการต่างๆ ที่ได้รับในชุมชนที่อาศัย และระดับคุณภาพชีวิต จะนำเสนอโดยการใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.1 ลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากร ประกอบด้วยตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส และการมีโรคประจำตัว โดยนำเสนอไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากร		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	180	45.0
	หญิง	220	55.0
อายุ	ต่ำกว่า 25 ปี	34	8.5
	25-29 ปี	20	5.0
	30-34 ปี	31	7.8
	35-39 ปี	58	14.5
	40-44 ปี	49	12.3
	45-49 ปี	37	9.3
	50-54 ปี	49	12.3
	55-59 ปี	42	10.5
	60 ปีขึ้นไป	80	20.0
	ค่าเฉลี่ย = 46.04		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 14.523
ค่ามัธยฐาน = 46.00		ค่าต่ำสุด = 18	ค่าสูงสุด = 88

ตารางที่ 1 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด
ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางประชากร (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ	
สถานภาพการสมรส	โสด	54	13.5
	สมรสอยู่ด้วยกัน	276	69.0
	สมรสไม่ได้อยู่ร่วมกัน	6	1.5
	หย่าร้าง	13	3.3
	หม้าย	51	12.8
การมีโรคประจำตัว	ไม่มีโรคประจำตัว	204	51.0
	มีโรคประจำตัว	196	49.0
	(ตอบได้มากกว่าโรค)		
	ความดัน	30	13.6
	เบาหวาน	18	8.2
	หัวใจ	20	9.1
	มะเร็ง	3	1.4
	กระดูกและไขข้อ	7	3.2
	ระบบทางเดินอาหาร	49	22.3
	ระบบประสาท	21	9.5
	ปวดเมื่อย	56	25.5
	ระบบทางเดินหายใจ	15	6.8
	อัมพฤกษ์/อัมพาต	1	0.4
รวม	400	100.0	

1) เพศ

ประชากรตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 55.0 และร้อยละ 45.0)

2) อายุ

ประชากรตัวอย่างมีอายุน้อยที่สุด 18 ปี และมีอายุมากที่สุด 88 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 46 ปี และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.523 ปี เมื่อแบ่งพิจารณาเป็น 9 กลุ่มพบว่า ประชากรตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 20.0) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 35-39 ปี (ร้อยละ 14.5) ถัดมาได้แก่ประชากรตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 40-44 ปีและ 50-54 ปี (ร้อยละ 12.3) และมีประชากรตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 25-29 ปีน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.0) ตามลำดับ โดยมีประชากรตัวอย่างที่มีอายุไม่ถึง 35 ปีรวมกันแล้วเพียงร้อยละ 21.3 เท่านั้น

3) สถานภาพสมรส

ประชากรตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแล้วและอาศัยอยู่ด้วยกันมีร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 69.0) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 13.5) ถัดมาได้แก่ ประชากรตัวอย่างที่มีสถานภาพหม้าย (ร้อยละ 12.8) ประชากรตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสหย่าร้าง (ร้อยละ 3.3) และประชากรตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแล้วแต่ไม่ได้อาศัยอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 1.5) ตามลำดับ แต่เมื่อวิเคราะห์จำนวนของประชากรตัวอย่างที่สมรสแล้วแม้ว่าจะอยู่หรือไม่อยู่ด้วยกันก็ตาม มีร้อยละที่สูงที่สุดถึง 70.5

4) การมีโรคประจำตัว

ประชากรตัวอย่างที่ไม่มีโรคประจำตัวมีร้อยละที่สูงกว่าประชากรตัวอย่างที่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 51.0 และร้อยละ 49.0) และเมื่อพิจารณาเฉพาะประชากรตัวอย่างที่โรคประจำตัวพบว่า ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคปวดเมื่อยกล้ามเนื้อมีร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 25.5) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร (ร้อยละ 22.3) ถัดมาได้แก่ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคความดัน (ร้อยละ 13.6) ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคเกี่ยวกับระบบประสาท (ร้อยละ 9.5) ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคหัวใจ (ร้อยละ 9.1) ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคเบาหวาน (ร้อยละ 8.2) ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ (ร้อยละ 6.8) ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคเกี่ยวกับกระดูกและไขข้อ (ร้อยละ 3.2) ประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคมะเร็ง (ร้อยละ 1.4) และประชากรตัวอย่างที่เป็นโรคอัมพฤกษ์/อัมพาต (ร้อยละ 0.4) ตามลำดับ

4.1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยตัวแปร การประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพเสริม รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้ โดยนำเสนอไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทางเศรษฐกิจ		จำนวน	ร้อยละ
การประกอบอาชีพหลัก	รับราชการ	32	8.0
	รัฐวิสาหกิจ	2	0.5
	พนักงานบริษัทเอกชน	10	2.5
	เกษตรกร	136	34.0
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	72	18.0
	รับจ้าง	101	25.3
	นักเรียน/นักศึกษา	12	3.0
	ว่างงาน	35	8.8
การประกอบอาชีพเสริม	ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริม	324	81.0
	ประกอบอาชีพเสริม	76	19.0
	เกษตรกร	16	21.1
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	13	17.1
	รับจ้าง	47	61.8

ตารางที่ 2 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด
ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 2,000 บาท	44
	2,000 – 3,999 บาท	144
	4,000 – 5,999 บาท	99
	6,000 – 7,999 บาท	31
	8,000 – 9,999 บาท	12
	10,000 – 11,999 บาท	23
	12,000 ขึ้นไป	47
	ค่าเฉลี่ย = 6,320.31	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7,278.848
	ค่ามัธยฐาน = 4,000.00	ค่าต่ำสุด = 0 ค่าสูงสุด = 50,000
ความเพียงพอของรายได้	เพียงพอ	200
	ไม่เพียงพอ	200
	รวม	400

1) การประกอบอาชีพหลัก

ประชากรตัวอย่างประกอบอาชีพเกษตรกรในร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 34.0) รองลงมาคือ ประชากรตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 25.3) ถัดมาได้แก่ประชากรตัวอย่างที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 18.0) ประชากรตัวอย่างที่ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ (ร้อยละ 8.8) ประชากรตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการ (ร้อยละ 8.0) ประชากรตัวอย่างที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 3.0) ประชากรตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 2.5) และประชากรตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 0.5) ตามลำดับ

2) การประกอบอาชีพเสริม

ประชากรตัวอย่างที่ไม่มีการประกอบอาชีพเสริมมีร้อยละที่สูงกว่าประชากรตัวอย่างที่มีการประกอบอาชีพเสริม (ร้อยละ 81.0 และร้อยละ 19.0) เมื่อพิจารณาเฉพาะประชากรตัวอย่างที่มีการ

ประกอบอาชีพเสริมพบว่า ประชากรตัวอย่างประกอบอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพเสริมมีร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 61.8) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพเสริม (ร้อยละ 21.1) ถัดมาได้แก่ ประชากรตัวอย่างที่ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพเสริม (ร้อยละ 17.1)

3) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชากรตัวอย่าง

ประชากรตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำที่สุดเท่ากับ 0 บาท และประชากรตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุดเท่ากับ 50,000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยของรายได้ต่อเดือนประมาณ 6,320 บาท ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4,000 บาท และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7,363.204 บาท เมื่อพิจารณาเป็น 9 กลุ่มพบว่า ประชากรตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 2,000-3,999 บาทมีร้อยละสูงที่สุด (ร้อยละ 36.0) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 4,000-5,999 บาท (ร้อยละ 24.8) ถัดมาได้แก่ประชากรตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 12,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 11.8) ประชากรตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ (ร้อยละ 11.0) และประชากรตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 8,000-9,999 บาทมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.0) ในประชากรตัวอย่างทั้งหมดมีถึงร้อยละ 71.8 ที่มีรายได้ไม่ถึง 6,000 บาทต่อเดือน

4) ความเพียงพอของรายได้

ประชากรตัวอย่างที่รายได้มีความเพียงพอของมีร้อยละเท่ากับประชากรตัวอย่างที่รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย (ร้อยละ 50.0 และร้อยละ 50.0)

4.1.3 ลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปร ระดับการศึกษาสูงสุด การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม เขตที่อยู่อาศัย และรูปแบบของครัวเรือน โดยนำเสนอไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด
ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับการศึกษาสูงสุด	ไม่ได้เรียนหนังสือ	4	1.0
	ประถมศึกษา	248	62.0
	มัธยมศึกษาตอนต้น	34	8.5
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	60	15.0
	ปวส./อนุปริญญาตรี	19	4.8
	ปริญญาตรี	32	8.0
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.8
	การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือ ชมรม	ไม่ได้เป็นสมาชิก	140
เป็นสมาชิก		231	57.8
กรรมการชุมชน		29	5.8
กลุ่มออมทรัพย์		105	21.1
กลุ่มสหกรณ์		76	15.3
กลุ่มแม่บ้าน		28	5.6
กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์		164	32.9
กลุ่มอื่นๆ		96	19.3
เป็นคณะกรรมการ		29	7.3
กรรมการชุมชน		20	40.0
กลุ่มออมทรัพย์		9	18.0
กลุ่มสหกรณ์		4	8.0
กลุ่มแม่บ้าน		4	8.0
กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์		4	8.0
กลุ่มอื่นๆ	9	18.0	
รวม	400	100.0	

ตารางที่ 3 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด
ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางสังคม (ต่อ)

ลักษณะทางสังคม		จำนวน	ร้อยละ
เขตที่อยู่อาศัย	เขตชนบท	260	65.0
	เขตเมือง	140	35.0
รูปแบบของครัวเรือน	ครอบครัวเดี่ยว	258	64.5
	ครอบครัวขยาย	142	35.5
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	อยู่คนเดียว	14	3.5
	2 คน	49	12.3
	3 คน	70	17.5
	4 คน	118	29.5
	5 คน	85	21.3
	6 คน	34	8.5
	7 คนขึ้นไป	30	7.5
	รวม	400	100.0
ค่าเฉลี่ย = 4.14		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.623	
ค่ามัธยฐาน = 4.00		ค่าต่ำสุด = 1	ค่าสูงสุด = 11

1) ระดับการศึกษาสูงสุด

ประชากรตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา มีร้อยละสูงสุด (ร้อยละ 62.0) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 15.0) ถัดมาได้แก่ประชากรตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 8.0) ประชากรตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปวส./อนุปริญญาตรี (ร้อยละ 4.8) ประชากรตัวอย่างที่ไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 1.0) และประชากรตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 0.8) ตามลำดับ ในจำนวนประชากรตัวอย่างทั้งหมดที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ถึงร้อยละ 86.5 ซึ่งถือเป็นจำนวนที่สูงมาก

2) การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม

ประชากรตัวอย่างเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมในร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 57.8) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมใดๆ (ร้อยละ 35.0) และประชากรตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการของกลุ่มหรือชมรม (ร้อยละ 7.3) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเฉพาะประชากรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมแล้ว พบว่า ประชากรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์มีร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 32.9) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ (ร้อยละ 21.1) ถัดมาได้แก่ประชากรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ (กองทุนหมู่บ้าน , อาสาสมัครสาธารณสุข , ธนาคารเพื่อการเกษตรฯลฯ) (ร้อยละ 19.3) ประชากรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ (ร้อยละ 15.3) ประชากรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกรรมการชุมชน (ร้อยละ 5.8) และประชากรตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน (ร้อยละ 5.6) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเฉพาะประชากรตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการของกลุ่ม/ชมรมแล้ว พบว่า ประชากรตัวอย่างเป็นคณะกรรมการของกรรมการชุมชนมีร้อยละที่สูงที่สุด (ร้อยละ 40.0) รองลงมาคือประชากรตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ (ร้อยละ 18.0) ถัดมาได้แก่ประชากรตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มอื่นๆ (กองทุนหมู่บ้าน , อาสาสมัครสาธารณสุข , ธนาคารเพื่อการเกษตรฯลฯ) (ร้อยละ 18.0) และประชากรตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มสหกรณ์ , กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ที่มีร้อยละเท่ากัน (ร้อยละ 8.0) ตามลำดับ

3) เขตที่อยู่อาศัย

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในเขตชนบทมากกว่าเขตเมือง (ร้อยละ 65.0 เปรียบเทียบกับร้อยละ 35.0)

4) รูปแบบของครัวเรือน

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีลักษณะครัวเรือนแบบครัวเรือนเดี่ยว มีร้อยละสูงกว่าประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีลักษณะที่เป็นครัวเรือนขยาย (ร้อยละ 64.5 และร้อยละ 35.5)

4.2 ลักษณะบริการต่างๆ ที่ได้รับ

4.2.1 บริการต่างๆ ที่ได้รับในแต่ละบริการ

ลักษณะของบริการต่างๆ ที่ได้รับในแต่ละบริการ มีทั้งหมด 5 ด้าน จำนวน 24 บริการ ประกอบด้วยบริการด้านการศึกษา 5 บริการ ด้านเศรษฐกิจ 4 บริการ ด้านสาธารณสุข 6 บริการ ด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร 4 บริการ และด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม 5 บริการ ผู้ศึกษาได้จำแนกและนำเสนอไว้ในตารางที่ 4 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละ ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะบริการต่างๆ ที่ได้รับในชุมชนที่อาศัยอยู่

บริการต่างๆ ที่ได้รับในชุมชนที่อาศัยอยู่	ใช่	ไม่ใช่	รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ด้านการศึกษา					
1. สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมจัดระบบการศึกษาได้	61.7	38.3	100.0 (400)	0.62	.457
2. ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในโรงเรียนที่ประชาชนต้องแบกรับ มีความเหมาะสม	76.5	23.5	100.0 (400)	0.77	.425
3. สถานศึกษาในชุมชนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	89.0	11.0	100.0 (400)	0.89	.313
4. สถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้	78.0	22.0	100.0 (400)	0.78	.415
5. สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้	70.5	29.5	100.0 (400)	0.78	.415
ด้านเศรษฐกิจ					
6. ชุมชนของท่านมีการอบรมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับประชาชน	61.2	38.7	100.0 (400)	0.61	.488
7. ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมรายได้	61.5	38.5	100.0 (400)	0.62	.487
8. ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์/สหกรณ์	69.7	30.3	100.0 (400)	0.70	.460
9. ชุมชนของท่านมีแหล่งเงินกู้ที่มีจุดประสงค์เพื่อขยายสภาพคล่องและโอกาสทางเศรษฐกิจ	82.0	18.0	100.0 (400)	0.82	.385

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละ ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะบริการต่างๆ
ที่ได้รับในชุมชนที่อาศัยอยู่ (ต่อ)

บริการต่างๆ ที่ได้รับในชุมชนที่อาศัยอยู่	ใช่	ไม่ใช่	รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ด้านสาธารณสุข					
10. สถานีอนามัยในชุมชนของท่านเพียงพอกับการให้บริการ	82.7	17.3	100.0 (400)	0.83	.378
11. สถานพยาบาลในชุมชนมีความพร้อมของเครื่องมือและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์	65.3	34.7	100.0 (400)	0.65	.477
12. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ความสามารถในการให้บริการ	82.7	17.3	100.0 (400)	0.83	.378
13. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการท่านเป็นอย่างดีเมื่อท่านเข้ารับบริการ	81.5	18.5	100.0 (400)	0.82	.389
14. ค่ารักษาพยาบาลที่ท่านต้องจ่ายให้กับสถานพยาบาลมีความเหมาะสม	87.7	12.3	100.0 (400)	0.88	.328
15. ท่านได้รับความรู้ในการดูแลตนเองให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บอยู่เสมอ	78.5	21.5	100.0 (400)	0.79	.411
ด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร					
16. ชุมชนมีสื่อท้องถิ่น (ป้ายประกาศ, เสียงตามสาย)	93.7	6.3	100.0 (400)	0.94	.242
17. สื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	86.5	13.5	100.0 (400)	0.87	.342
18. การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือ	81.3	18.7	100.0 (400)	0.81	.391
19. ค่าใช้จ่ายในการเลือกรับสื่อต่างๆมีความเหมาะสม	88.7	11.3	100.0 (400)	0.89	.316

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละ ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามลักษณะบริการต่างๆ
ที่ได้รับในชุมชนที่อาศัยอยู่ (ต่อ)

บริการต่างๆ ที่ได้รับในชุมชนที่อาศัยอยู่	ใช่	ไม่ใช่	รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม					
20. ในชุมชนของท่านมีสถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ	80.7	19.3	100.0 (400)	0.81	.365
21. ชุมชนของท่านมีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด และมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์	74.3	25.7	100.0 (400)	0.74	.438
22. เจ้าหน้าที่ของรัฐให้บริการท่านเป็นอย่างดีเมื่อติดต่อกับทางราชการ	85.5	14.5	100.0 (400)	0.86	.353
23. ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	41.3	58.7	100.0 (400)	0.41	.493
24. ชุมชนของท่านมีศาสนสถานที่เป็นที่พึ่งทางจิตใจให้กับประชาชน	97.7	2.3	100.0 (400)	0.98	.148

1) ด้านการศึกษา

1.1) สถานศึกษาในชุมชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมจัดระบบการศึกษาได้ ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมจัดระบบการศึกษาได้ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชน ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมจัดระบบการศึกษาได้ (ร้อยละ 61.7 และร้อยละ 38.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .487

1.2) ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ประชาชนต้องแบกรับมีความเหมาะสม ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชน มีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ประชาชนต้องแบกรับมีความเหมาะสม ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชนมีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ประชาชนต้องแบกรับ ไม่มีความเหมาะสม (ร้อยละ 76.5 และร้อยละ 23.5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.77 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .425

1.3) สถานศึกษาในชุมชนมีความเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชน มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชน มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (ร้อยละ 89.0 และร้อยละ 11.0) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .313

1.4) สถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชน ที่สถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่สถานศึกษาในชุมชนไม่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ (ร้อยละ 78.0 และร้อยละ 22.0) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .415

1.5) สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชนไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ (ร้อยละ 70.5 และร้อยละ 29.5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .457

2) ด้านเศรษฐกิจ

2.1) ชุมชนมีการอบรมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับประชาชน

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มีการอบรมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับประชาชน ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่มีการอบรมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับประชาชน (ร้อยละ 61.3 และร้อยละ 38.7) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.61 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .488

2.2) ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมรายได้

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมรายได้ใน ร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริม

รายได้ (ร้อยละ 61.5 และร้อยละ 38.5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .487

2.3) ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์/สหกรณ์

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์/สหกรณ์ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์/สหกรณ์ (ร้อยละ 69.7 และร้อยละ 30.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .460

2.4) ชุมชนมีแหล่งเงินกู้ที่มีจัดประสงค์เพื่อขยายสภาพคล่องและ โอกาสทางเศรษฐกิจ

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มีแหล่งเงินกู้ที่มีจัดประสงค์เพื่อขยายสภาพคล่องและโอกาสทางเศรษฐกิจในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่มีแหล่งเงินกู้ที่มีจัดประสงค์เพื่อขยายสภาพคล่องและโอกาสทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ 82.0 และร้อยละ 12.0) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .385

3) ด้านสาธารณสุข

3.1) สถานื่อนามัยในชุมชนเพียงพอกับการให้บริการ

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่สถานื่อนามัยในชุมชนเพียงพอกับการให้บริการในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานื่อนามัยในชุมชนไม่เพียงพอกับการให้บริการ (ร้อยละ 82.7 และร้อยละ 17.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .378

3.2) สถานพยาบาลในชุมชนมีความพร้อมของเครื่องมือและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่สถานพยาบาลในชุมชนมีความพร้อมของเครื่องมือและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานพยาบาลในชุมชนไม่มีความพร้อมของเครื่องมือและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ (ร้อยละ 65.3 และร้อยละ 34.7) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .477

3.3) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ความสามารถในการให้บริการ

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ความสามารถในการให้บริการในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ (ร้อยละ 82.7 และร้อยละ 17.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .378

3.4) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการเป็นอย่างดีเมื่อท่านเข้ารับบริการ

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการเป็นอย่างดีเมื่อท่านเข้ารับบริการในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ให้บริการเป็นอย่างดีเมื่อท่านเข้ารับบริการ (ร้อยละ 81.5 และร้อยละ 18.5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .389

3.5) ค่ารักษาพยาบาลที่ต้องจ่ายให้กับสถานพยาบาลมีความเหมาะสม

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่ค่ารักษาพยาบาลที่ต้องจ่ายให้กับสถานพยาบาลมีความเหมาะสมในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ค่ารักษาพยาบาลที่ต้องจ่ายให้กับสถานพยาบาลมีความไม่เหมาะสม (ร้อยละ 87.7 และร้อยละ 12.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .328

3.6) การได้รับความรู้ในการดูแลตนเองให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บอยู่เสมอ

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มีการได้รับความรู้ในการดูแลตนเองให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บอยู่เสมอในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่มีการได้รับความรู้ในการดูแลตนเองให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บอยู่เสมอ (ร้อยละ 78.5 และร้อยละ 21.5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.79 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .411

4) ด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร

4.1) ชุมชนมีสื่อท้องถิ่น

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่มีสื่อท้องถิ่นในร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่มีสื่อท้องถิ่น (ร้อยละ 93.7 และร้อยละ 6.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .242

4.2) สื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ประชากรตัวอย่างที่เห็นว่าสื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน มีร้อยละสูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่ไม่เห็นว่าสื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 86.5 และร้อยละ 13.5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .342

4.3) การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือ ประชากรตัวอย่างที่เห็นว่าการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือ มีร้อยละสูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่ไม่เห็นว่าการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือ (ร้อยละ 81.3 และร้อยละ 18.7) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .391

4.4) ค่าใช้จ่ายในการเลือกรับสื่อต่างๆ มีความเหมาะสม ประชากรตัวอย่างที่เห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเลือกรับสื่อต่างๆ มีความเหมาะสม มีร้อยละสูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่ไม่เห็นว่าค่าใช้จ่ายในการเลือกรับสื่อต่างๆ มีความเหมาะสม (ร้อยละ 88.7 และร้อยละ 11.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .316

5) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม

5.1) ชุมชนมีสถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ มีร้อยละสูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสถานที่ออกกำลังกายไม่เพียงพอ (ร้อยละ 80.7 และร้อยละ 19.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .395

5.2) ชุมชนมีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด และมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด และมีทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์มีร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสิ่งแวดล้อมไม่สะอาด และทรัพยากรธรรมชาติไม่สมบูรณ์ (ร้อยละ 47.3 และร้อยละ 25.7) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.74 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .438

5.3) เจ้าหน้าที่ของรัฐให้บริการเป็นอย่างดีเมื่อติดต่อกับทางราชการ

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้บริการเป็นอย่างดีเมื่อติดต่อกับทางราชการ มีร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้บริการเป็นอย่างดีเมื่อติดต่อกับทางราชการ (ร้อยละ 85.5 และร้อยละ 14.5) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .353

5.4) ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนที่ชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชน ที่ชุมชนไม่มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ร้อยละ 41.3 และร้อยละ 58.7) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.41 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .493

5.5) ชุมชนมีศาสนสถานที่เป็นที่พึ่งทางจิตใจให้กับประชาชน

ประชากรตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชน ที่ชุมชนมีศาสนสถานที่เป็นที่พึ่งทางจิตใจให้กับประชาชน มีร้อยละที่สูงกว่า ประชากรตัวอย่างที่ชุมชนไม่มีศาสนสถานที่เป็นที่พึ่งทางจิตใจให้กับประชาชน (ร้อยละ 97.7 และร้อยละ 2.3) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .148

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.2 ลักษณะบริการต่างๆ ที่ได้รับในแต่ละด้าน

ลักษณะของบริการต่างๆ ที่ได้รับ มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วยบริการด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร และด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม ผู้ศึกษาได้จำแนกและนำเสนอไว้ในตารางที่ 5 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามบริการต่างๆ ที่ได้รับในแต่ละด้าน

บริการต่างๆ	จำนวนบริการที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการศึกษา	ไม่ได้รับบริการใดๆ เลย	10	2.5
	1 บริการ	14	3.5
	2 บริการ	35	8.8
	3 บริการ	86	21.5
	4 บริการ	114	28.5
	5 บริการ	141	35.3
	รวม	400	100.0
ด้านเศรษฐกิจ	ไม่ได้รับบริการใดๆ เลย	32	8.0
	1 บริการ	62	15.5
	2 บริการ	61	15.3
	3 บริการ	66	16.5
	4 บริการ	179	44.8
	รวม	400	100.0
ด้านสาธารณสุข	ไม่ได้รับบริการใดๆ เลย	21	5.3
	1 บริการ	15	3.8
	2 บริการ	9	2.3
	3 บริการ	22	5.5
	4 บริการ	44	11.0
	5 บริการ	95	23.8
	6 บริการ	194	48.5
รวม	400	100.0	

ตารางที่ 5 ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด
ของประชากรตัวอย่างจำแนกตามบริการต่างๆ ที่ได้รับในแต่ละด้าน (ต่อ)

บริการต่างๆ	จำนวนบริการที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
ด้านสื่อสารมวลชนและ ข่าวสาร	ไม่ได้รับบริการใดๆ เลย	4	1.0
	1 บริการ	18	4.5
	2 บริการ	29	7.3
	3 บริการ	71	17.8
	4 บริการ	278	69.5
	รวม	400	100.0
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อม	1 บริการ	15	3.8
	2 บริการ	35	8.8
	3 บริการ	88	22.0
	4 บริการ	141	35.3
	5 บริการ	121	30.3
	รวม	400	100.0

ผลการศึกษานับจำนวนบริการต่างๆ ที่ได้รับในชุมชนในแต่ละด้านพบว่า ประชากรตัวอย่างได้รับบริการในด้านการศึกษารอบทุกบริการในร้อยละที่สูงที่สุด เช่นเดียวกับบริการด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข และด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร มีเพียงบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่กลุ่มตัวอย่างได้รับบริการในชุมชนเพียง 4 บริการจาก 5 บริการที่ทำการสำรวจเท่านั้น และทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยของบริการด้านต่างๆ โดยคิดร้อยละจากการนำจำนวนบริการในแต่ละด้านมาพิจารณาด้วย โดยจะมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 – 1.00 พบว่า ประชากรตัวอย่างได้รับบริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารในระดับที่สูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 0.8756) รองลงมาคือบริการด้านสาธารณสุข (ค่าเฉลี่ย 0.7863) ถัดมาได้แก่บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 0.7590) บริการด้านการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 0.7515) และบริการด้านเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย 0.6863) ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดของประชากรตัวอย่าง
จำแนกตามบริการต่างๆ ที่ได้รับในแต่ละด้าน

บริการต่างๆ ในแต่ละด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่ามัธยฐาน	S.D.
ด้านการศึกษา	0.7515	.8000	.25121
ด้านเศรษฐกิจ	0.6863	.7500	.34275
ด้านสาธารณสุข	0.7975	.8333	.28338
ด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร	0.8756	1.0000	.22178
ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม	0.7590	.8000	.21642

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 ลักษณะของระดับคุณภาพชีวิตของประชากร

ลักษณะของระดับคุณภาพชีวิตของประชากรแบ่งออกเป็น ระดับคุณภาพชีวิตในแต่ละข้อ จำนวน 20 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรตัวอย่างจำแนกตาม
ความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต						
		ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	ค่าเฉลี่ย	s.d.
1.	ความเพียงพอของอาหารเพื่อ บริโภคในครัวเรือนของท่าน	4.0	8.3	40.0	35.8	12.0	3.44 (400)	.945
2.	รายได้เฉลี่ยของท่านเพิ่มขึ้นเมื่อ เทียบกับช่วงปีที่ผ่านมา	7.3	13.8	46.5	25.3	7.3	3.12 (400)	.979
3.	การศึกษาที่ท่านได้รับสอดคล้อง กับชีวิตประจำวัน	5.5	20.3	46.3	24.8	3.3	3.00 (400)	.896
4.	การศึกษาที่ท่านได้รับสอดคล้อง กับการประกอบอาชีพ	7.0	25.0	42.5	21.0	4.5	2.91 (400)	.956
5.	ท่านแสวงหาความรู้จากสื่อการ เรียนการสอนต่างๆ ที่ไม่ได้เป็น การเรียนในระบบ โรงเรียนเป็น ประจำ	5.8	23.5	38.3	24.5	8.0	3.06 (400)	1.015
6.	ท่านมีสุขภาพกายที่แข็งแรง สมบูรณ์	1.3	11.5	27.0	33.8	26.5	3.73 (400)	1.018
7.	ท่านมีสุขภาพจิตที่เข้มแข็งอยู่ เสมอ	0.3	4.5	24.8	43.0	27.5	3.93 (400)	.850
8.	ท่านอยู่ในชุมชนที่ห่างไกล จากมลพิษ	4.8	15.8	25.8	39.3	14.5	3.43 (400)	1.067
9.	ท่านมีความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	1.5	3.8	23.5	51.3	20.0	3.85 (400)	.835
10.	ท่านได้รับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จากคนในชุมชน	0.5	4.5	19.8	45.8	29.5	3.99 (400)	.848

ตารางที่ 7 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรตัวอย่างจำแนกตาม
ความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต						
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	s.d.
11.	เพื่อนบ้านของท่านมีความเป็นมิตรน่าคบหา	0.8	5.0	17.0	49.8	27.5	3.98 (400)	.845
12.	ท่านร่วมทำนุบำรุงศาสนาและเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ	0.8	7.8	20.8	38.0	32.8	3.94 (400)	.955
13.	ท่านมีอิสระในการเลือกรับสื่อและข่าวสาร	1.0	3.3	20.8	57.8	17.3	3.87 (400)	.765
14.	สื่อมวลชนนำเสนอความรู้ที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิตและช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ให้กับท่านได้	0.5	9.5	30.8	44.5	14.8	3.64 (400)	.865
15.	ท่านไม่ถูกปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	1.8	7.8	38.3	39.5	12.8	3.54 (400)	.875
16.	ท่านไม่ถูกปิดกั้นเสรีภาพในการตรวจสอบการทำงานของข้าราชการและนักการเมืองได้	6.5	13.8	40.5	32.0	7.3	3.20 (400)	.985
17.	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์	3.5	15.5	28.3	34.8	18.0	3.48 (400)	1.064
18.	ครอบครัวของท่านเป็นที่พึ่งทางใจที่ดีแหล่งหนึ่ง	0.8	2.8	23.8	44.3	28.5	3.97 (400)	.837
19.*	ครอบครัวของท่านมีปัญหาให้ยุ่งยากใจเป็นประจำ	2.5	9.3	27.5	34.3	26.5	3.73 (400)	1.032
20.	ครอบครัวของท่านรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนอย่างเต็มที่	2.5	9.3	27.5	34.3	26.5	3.91 (400)	.785
รวม		ค่าเฉลี่ย = 71.70 , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.674						

* ข้อคำถามเชิงนิเสธ

โดยการศึกษาลักษณะของระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในแต่ละข้อจำนวน 20 ข้อ สามารถเรียงลำดับของข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตสูงที่สุด จนถึงข้อคำถามที่ประชากรตัวอย่างให้ระดับคุณภาพชีวิตของตนเองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิตเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต						
		ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	ค่าเฉลี่ย	s.d.
10	ท่านได้รับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากคนในชุมชน	0.5	4.5	19.8	45.8	29.5	3.99 (400)	0.848
11	เพื่อนบ้านของท่านมีความเป็นมิตรน่าคบหา	0.8	5	17	49.8	27.5	3.98 (400)	0.845
18	ครอบครัวของท่านเป็นที่พึ่งทางใจที่ดีแห่งหนึ่ง	0.8	2.8	23.8	44.3	28.5	3.97 (400)	0.837
12	ท่านร่วมทำนุบำรุงศาสนาและเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ	0.8	7.8	20.8	38	32.8	3.94 (400)	0.955
7	ท่านมีสุขภาพจิตที่เข้มแข็งอยู่เสมอ	0.3	4.5	24.8	43	27.5	3.93 (400)	0.85
20	ครอบครัวของท่านรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนอย่างเต็มที่	2.5	9.3	27.5	34.3	26.5	3.91 (400)	0.785
13	ท่านมีอิสระในการเลือกรับสื่อและข่าวสาร	1	3.3	20.8	57.8	17.3	3.87 (400)	0.765
9	ท่านมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	1.5	3.8	23.5	51.3	20	3.85 (400)	0.835
6	ท่านมีสุขภาพกายที่แข็งแรงสมบูรณ์	1.3	11.5	27	33.8	26.5	3.73 (400)	1.018
19.*	ครอบครัวของท่านมีปัญหาให้ยุ่งยากใจเป็นประจำ	2.5	9.3	27.5	34.3	26.5	3.73 (400)	1.032

ตารางที่ 8 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิต (ต่อ)
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต						
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	s.d.
14	สื่อมวลชนนำเสนอความรู้ที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิตและช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ให้ดีกว่าท่านได้	0.5	9.5	30.8	44.5	14.8	3.64 (400)	0.865
15	ท่านไม่ถูกปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง	1.8	7.8	38.3	39.5	12.8	3.54 (400)	0.875
17	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์	3.5	15.5	28.3	34.8	18	3.48 (400)	1.064
1	ความเพียงพอของอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือนของท่าน	4	8.3	40	35.8	12	3.44 (400)	0.945
8	ท่านอยู่ในชุมชนที่ห่างไกลจากมลพิษ	4.8	15.8	25.8	39.3	14.5	3.43 (400)	1.067
16	ท่านไม่ถูกปิดกั้นเสรีภาพในการตรวจสอบการทำงานของข้าราชการและนักการเมืองได้	6.5	13.8	40.5	32	7.3	3.20 (400)	0.985
2	รายได้เฉลี่ยของท่านเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงปีที่ผ่านมา	7.3	13.8	46.5	25.3	7.3	3.12 (400)	0.979
5	ท่านแสวงหาความรู้จากสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นการเรียนในระบบโรงเรียนเป็นประจำ	5.8	23.5	38.3	24.5	8	3.06 (400)	1.015
3	การศึกษาที่ท่านได้รับสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	5.5	20.3	46.3	24.8	3.3	3.00 (400)	0.896
4	การศึกษาที่ท่านได้รับสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ	7	25	42.5	21	4.5	2.91 (400)	0.956

* ข้อคำถามเชิงนิเสธ

ผลการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตพบว่า ประชากรตัวอย่างมีระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาถึงระดับของคุณภาพชีวิตที่พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของข้อคำถามแต่ละข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยของข้อคำถามที่ประชากรตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49) เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือการได้รับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จากคนในชุมชนในระดับที่สูงที่สุด รองลงมาคือการที่มีเพื่อนบ้านที่น่าคบหา ถัดมาได้แก่การมีครอบครัวที่เป็นที่พึงพอใจได้ การเข้าร่วมทำนุบำรุงศาสนาและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาเป็นประจำ การมีสุขภาพจิตที่เข้มแข็ง อยู่เสมอ การที่ครอบครัวรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนอย่างเต็มที่ การมีอิสระในการเลือกรับสื่อและข่าวสาร การมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การมีสุขภาพกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ และการไม่มีปัญหาให้ยุ่งยากใจในครอบครัวเป็นประจำในระดับที่เท่ากัน การที่สื่อมวลชนนำเสนอความรู้ที่เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิตและช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ได้ การไม่ถูกปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งในทุกข้อคำถามประชากรตัวอย่างจะเลือกให้ระดับคุณภาพชีวิตของตนเองในระดับสูงในร้อยละที่มากที่สุด

สำหรับข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ความเพียงพอของอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือน การอาศัยอยู่ในชุมชนที่อยู่ห่างไกลจากมลพิษ การไม่ถูกปิดกั้นเสรีภาพในการตรวจสอบการทำงานของข้าราชการและนักการเมืองได้ รายได้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงปีที่ผ่านมา การแสวงหาความรู้จากสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นการเรียนในระบบโรงเรียนเป็นประจำ การได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน และการได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพ

ผลการศึกษาจากค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตในแต่ละข้อ พบว่าไม่มีข้อคำถามใดเลยที่ประชากรตัวอย่างจะมีค่าเฉลี่ยในข้อคำถามนั้นในระดับสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00) และการเลือกให้ระดับคุณภาพชีวิตของตนเองโดยส่วนมากประชากรตัวอย่างจะให้ในระดับสูงและปานกลางเป็นร้อยละที่สูงที่สุด ในข้อคำถามเรื่องความเพียงพอของอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือนของท่าน และท่านอยู่ในชุมชนที่ห่างไกลจากมลพิษ นั้น พบว่าประชากรที่ให้ระดับคุณภาพชีวิตของตนเองในระดับต่ำที่สุดและต่ำรวมกันแล้ว มีร้อยละที่มากกว่าประชากรตัวอย่างที่ให้ระดับคุณภาพชีวิตของตนเองในระดับสูงที่สุด

รายได้เฉลี่ยของท่านเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงปีที่ผ่านมา ก็เป็นอีกข้อคำถามหนึ่งที่ประชากรตัวอย่างเลือกให้ระดับคุณภาพชีวิตของตนเองในระดับต่ำที่สุดและต่ำมาก ในร้อยละที่สูงกว่าระดับสูงที่สุด อีกทั้งข้อคำถามที่ว่าการศึกษาที่ท่านได้รับสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน การศึกษาที่ท่านได้รับสอดคล้องกับการประกอบอาชีพ และท่านแสวงหาความรู้จากสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ที่ไม่ได้

เป็นการเรียนในระบบโรงเรียนเป็นประจำ ก็เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือประชากรตัวอย่างเลือกให้ระดับคุณภาพชีวิตของตนเองในข้อคำถามเหล่านี้ในระดับต่ำที่สุดและต่ำ รวมกันแล้วสูงกว่าระดับสูงสุด

ตารางที่ 9 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพชีวิต โดยรวม

ระดับคุณภาพชีวิตรวม	ระดับความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพชีวิต						
	ต่ำที่สุด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงที่สุด	ค่าเฉลี่ย	s.d.
ระดับคุณภาพชีวิต	0.0	1.3	40.0	56.8	2.0	3.59 (400)	.433

ผลจากการศึกษาระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชากรตัวอย่างจากการใช้ตัวชี้วัดทั้ง 20 ข้อคำถาม เมื่อแบ่งออกเป็น 5 ระดับแล้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 3.59 ซึ่งอยู่ในระดับสูง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .433 และประชากรตัวอย่างยังมีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงในร้อยละที่สูงที่สุด รองลงมาคือระดับปานกลาง ระดับสูงที่สุด และระดับต่ำ โดยไม่มีประชากรตัวอย่างคนใดที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับต่ำที่สุดเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับระดับคุณภาพชีวิต

4.4.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับระดับคุณภาพชีวิต

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตนั้น เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ผู้ศึกษาได้เลือกใช้การวิเคราะห์สถิติทดสอบ ANOVA เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณาระดับคุณภาพชีวิตของประชากรโดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากรตัวอย่างแต่ละกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบว่ากลุ่มใดมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ประกอบด้วย ตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพสมรส และการมีโรคประจำตัว ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับระดับคุณภาพชีวิต

ลักษณะทางประชากร	ระดับคุณภาพชีวิต			Sig.
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
เพศ				.032*
ชาย	180	72.68	8.615	
หญิง	220	70.89	8.659	
อายุ				.716
ต่ำกว่า 30 ปี	54	72.06	8.208	
30-39 ปี	89	70.79	9.732	
40-49 ปี	86	72.36	9.777	
50-59 ปี	91	71.27	7.743	
60 ปีขึ้นไป	80	72.25	7.491	
สถานภาพสมรส				.035*
โสด	54	70.22	9.988	
สมรส	282	72.42	8.552	
หย่าร้าง/หม้าย	64	69.77	7.640	

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับระดับคุณภาพชีวิต (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ระดับคุณภาพชีวิต		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	Sig.
การมีโรคประจำตัว				.680
มี	196	71.51	9.385	
ไม่มี	204	71.88	7.886	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1) เพศกับระดับคุณภาพชีวิต

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่า มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพชีวิตของประชากรแต่ละเพศ โดยประชากรเพศชายมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 72.68 และ 70.89 ตามลำดับ) และเพศมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตเมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นคือการที่ประชากรมีเพศแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ที่จะทำให้มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า จากการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ผ่านมาผ่านกิจกรรมและโครงการต่างๆ มากมายนั้น ประชากรที่มีเพศแตกต่างกันจะไม่สามารถเข้าถึงซึ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน โดยประชากรเพศชายสามารถเข้าถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้มากกว่าประชากรเพศหญิง ทำให้มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรเพศหญิง

การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะความแตกต่างระหว่างเพศของประชากรในสังคมไทยผู้หญิงตกอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าผู้ชาย อีกทั้งในพื้นที่ที่ศึกษาพบว่า เพศหญิงจะต้องประกอบอาชีพไม่แตกต่างจากเพศชายไม่ว่าจะเป็นอาชีพเกษตรกรหรือข้าราชการ และยังต้องทำงานบ้าน ก็มีหน้าที่รับผิดชอบงานทั้งในและนอกบ้าน ต่างจากเพศชายที่มักจะทำงานนอกบ้านเพียงอย่างเดียว การแบ่งหน้าที่ที่เพศหญิงต้องรับบทบาททั้งสองหน้าที่นี้ ทำให้ระดับคุณภาพชีวิตของประชากรเพศหญิงต่ำกว่าประชากรเพศชาย

2) อายุกับระดับคุณภาพชีวิต

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับคุณภาพชีวิตทำให้พบว่า ประชากรที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปีมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตสูงสุด รองลงมาคือประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ถัดมาได้แก่ประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ประชากรที่มีอายุระหว่าง 50-59 ปี และประชากรที่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี ตามลำดับ (ค่าเฉลี่ย 72.36 , 72.25 , 72.06 , 71.27 และ 70.79 ตามลำดับ)

และอายุของประชากรที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตของประชากรที่ศึกษาเมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ประชากรที่ศึกษานั้น แม้ว่าอายุจะมากขึ้นก็ไม่ได้ทำให้ระดับคุณภาพชีวิตลดลง ตรงกันข้าม ประชากรที่อายุเกินกว่า 60 ปีกลับมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่อายุน้อยกว่า จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้ศึกษาลังเกตเห็นว่าสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงของผู้สูงอายุ ทำให้ศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุนั้นสูง อีกทั้งการเป็นผู้สูงอายุจะเป็นผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวโดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับการรับภาระหน้าที่ทางเศรษฐกิจสูงเท่ากับประชากรที่มีอายุน้อยกว่า น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชากรผู้สูงอายุนั้นมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่อายุน้อยกว่า ในขณะที่ประชากรที่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี กลับเป็นกลุ่มประชากรที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด จากการสังเกตของผู้ศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มิบุตรที่มีช่วงอายุอยู่ในวัยเรียน และรายได้ยังไม่มั่นคง ภาระหน้าที่ในการหารายได้จึงหนักกว่าประชากรในกลุ่มอื่นๆ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชากรที่มีอายุระหว่าง 30-39 ปีเป็นประชากรที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่ต่ำที่สุด

การที่ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตของประชากรที่ศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั้น แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะประชากรจะมีอายุเท่าไรก็ตาม ก็สามารถจะเข้าถึงบริการต่างๆ ที่จะทำให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อย่างเท่าเทียมกัน แม้ว่าการเข้าถึงบริการต่างๆ เหล่านั้น จะแตกต่างกันตามยุคสมัย เช่น ผู้สูงอายุจะได้รับการศึกษาภาคบังคับในระดับที่ต่ำกว่าเยาวชนในปัจจุบัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับคนในวัยเดียวกันแล้ว ประชากรอาจจะเข้าถึงบริการต่างๆ เหล่านี้ได้อย่างเท่าเทียมกัน ทำให้มีโอกาสนในการมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีไม่แตกต่างกัน จึงเป็นเพราะสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเงื่อนไขในความต้องการของชีวิตมีแตกต่างกันออกไป และอีกเงื่อนไขหนึ่งก็คือการพัฒนาของรัฐสามารถกระจายถึงประชากรในทุกกลุ่มอายุ ทำให้ประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน

3) สถานภาพสมรส

ผลการทดสอบวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตพบว่า ประชากรที่มีสถานภาพสมรสมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตสูงที่สุด รองลงมาคือประชากรที่มีสถานภาพโสด และประชากรที่มีสถานภาพหย่าร้างและเป็นหม้าย (ค่าเฉลี่ย 72.42 , 70.22 และ 69.77) แต่สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตเมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่มีสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน แม้จะไม่มีความสัมพันธ์กับการมีระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังเป็นไปตามสมมติฐานที่

ตั้งไว้ว่า ประชากรที่มีสถานภาพสมรสแล้ว น่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่มีสถานภาพโสด หย่าร้าง และหม้าย

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การรับรู้ถึงความอ่อนใจหรือการมีเพื่อนที่รู้จักในการดำรงชีวิตเป็นตัวแปรสำคัญของการดำรงชีวิตในปัจจุบัน กล่าวได้ว่า สถานภาพสมรสจะเป็นลักษณะที่ขึ้นอยู่กับช่วงอายุของประชากร คือหากอายุน้อยก็จะยังไม่แต่งงาน และหากอายุมากแล้ว การสูญเสียคู่ชีวิตก็จะมีเพิ่มขึ้นตามอายุที่มากขึ้น และขึ้นอยู่กับลักษณะอื่นๆ อีกมากมายเช่นหย่าร้าง แต่การมีคู่สมรสย่อมเกิดความรู้สึกอ่อนใจ เพราะคู่สมรสจะเป็นผู้ที่ดูแลประคับประคองซึ่งกันและกัน และเป็นเพื่อนที่สำคัญที่สุด ต่างจากผู้ที่สถานภาพหย่าร้างและหม้ายที่จะรู้สึกโดดเดี่ยว ประชากรที่มีสถานภาพสมรสแล้วจึงมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าประชากรที่มีสถานภาพสมรสโสด หย่าร้างและหม้าย

4) การมีโรคประจำตัว

ผลการวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการมีโรคประจำตัวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตพบว่า ประชากรที่ไม่มีโรคประจำตัวมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่มีโรคประจำตัว (ค่าเฉลี่ย 71.88 และ 71.51 ตามลำดับ) แต่การมีโรคประจำตัวไม่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิต เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แม้ว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพชีวิตจะไม่มากนัก แต่ก็แสดงให้เห็นว่าการมีโรคประจำตัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิต เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นั่นก็คือการที่ประชากรจะมีโรคประจำตัว จะเกิดความรู้สึกไม่สบายทั้งร่างกายและจิตใจ และมีความเสื่อมถอยทางร่างกายสูงกว่าประชากรที่ไม่มีโรคประจำตัว ซึ่งจะเป็นอุปสรรคโดยตรงของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง

ในขณะเดียวกันการมีโรคประจำตัวทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำบัดรักษาโรค ซึ่งส่วนใหญ่แล้วโรคประจำตัวมักจะเป็นโรคเรื้อรังที่ต้องอาศัยเวลาและงบประมาณในการรักษาสูง (วาทีนีนุญชะลิกษี และยุพิน วรสิริอมร, 2539:333) เพื่อใช้สำหรับการรักษาพยาบาล ซึ่งแม้ปัจจุบันจะมีการส่งเสริมการประกันสุขภาพต่างๆ มากมาย แต่ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เช่น ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่ายานพาหนะ ค่าเสียเวลาในการทำงาน ก็ยังเป็นสิ่งที่ประชากรต้องแบกรับ การมีโรคประจำตัวจึงเป็นสิ่งที่บั่นทอนคุณภาพชีวิตของประชากรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การที่ประชากรไม่ต้องมีภาระที่มีโรคประจำตัว จะทำให้ประชากรสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ ประกอบอาชีพและเลี้ยงดูตนเองได้อย่างไม่มีอุปสรรค รายได้ส่วนหนึ่งอาจจะไม่ต้องสูญเสียไปกับการรักษาตนเอง และไม่ต้องคำนึงถึงการดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวังจนกว่าอาการของโรคจะแสดงออกมา เพราะการมีโรคภัยไข้เจ็บก็ไม่ใช่สิ่งที่พึงปรารถนา ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะ

เป็นกระทรวงสาธารณสุข หรือโรงพยาบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรที่จะมีการส่งเสริมให้ประชาชนระวังตนเองจากภาวะเสี่ยงกับโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะและมีประโยชน์ การดูแลตนเองให้ห่างไกลจาก มลพิษ และการส่งเสริมให้ประชาชนตรวจสอบสุขภาพอยู่เสมอ ก็จะช่วยให้ประชาชนมีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิตได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติและดูแลตนเองได้

4.4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจกับระดับคุณภาพชีวิต

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจ กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตนั้น เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ผู้ศึกษาได้เลือกใช้การใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณาระดับคุณภาพชีวิตของประชากรโดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากรตัวอย่างแต่ละกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบว่ากลุ่มใดมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ประกอบด้วย การประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพเสริม รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และความเพียงพอของรายได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจกับระดับคุณภาพชีวิต

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ระดับคุณภาพชีวิต			Sig.
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
การประกอบอาชีพ				.004*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	44	75.64	8.516	
เกษตรกร	136	72.03	8.127	
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	72	69.51	8.469	
รับจ้าง	101	71.74	9.585	
นักเรียน/ว่างงาน	47	70.32	7.484	

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางเศรษฐกิจกับระดับคุณภาพชีวิต (ต่อ)

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ระดับคุณภาพชีวิต		Sig.
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				.153
ต่ำกว่า 4,000 บาท	188	71.06	8.495	
4,000-7,999 บาท	130	71.63	8.957	
8,000 บาทขึ้นไป	82	73.28	8.529	
ความเพียงพอของรายได้				.193
เพียงพอ	200	72.27	9.050	
ไม่เพียงพอ	200	71.14	8.265	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1) การประกอบอาชีพ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการประกอบอาชีพกับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตพบว่า ประชากรที่ประกอบอาชีพที่รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตที่สูงที่สุด รองลงมาคือประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ถัดมาได้แก่ประชากรที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ประชากรที่เป็นนักเรียน/นักศึกษาและว่างงาน และประชากรที่ประกอบอาชีพค้าขายตามลำดับ (ค่าเฉลี่ย 75.64 , 72.03 , 71.74 , 70.32 และ 69.51ตามลำดับ) และการประกอบอาชีพก็มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิต เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมีระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน โดยประชากรที่ประกอบอาชีพที่รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจและพนักงานบริษัทเอกชน มีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย นักเรียน/นักศึกษาและว่างงาน อีกทั้งความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของประชากรแต่ละกลุ่มค่อนข้างสูง และพบอีกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตที่ต่ำที่สุด จากการศึกษาในภาคสนามพบว่า ประชากรกลุ่มนี้มักจะมี ความสัมพันธ์ที่ไม่ค่อยดีนักกับคนในชุมชน เนื่องจากการเป็นผู้ที่ค้าขาย รายได้จะขึ้นอยู่กับความสามารถและการแข่งขัน และรายได้ในแต่ละเดือนก็จะไม่เท่ากัน หากมีผู้ที่ค้าขายสินค้าประเภทเดียวกันอยู่ใกล้เคียงกัน ก็มักจะมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน และมักจะมีเรื่องขัดแย้งกับผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนจากสาเหตุต่างๆ มากมาย เช่น การทวงเงิน เป็นต้น ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีและรายได้ที่ไม่มั่นคงนี้

ทำให้ประชากรที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีระดับคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าประชากรที่ประกอบอาชีพกลุ่มอื่นๆ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการประกอบอาชีพกับระดับคุณภาพชีวิตในครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของมัลลิกา จินาคำ (2541) เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในเขตภาคเหนือ” พบว่า การประกอบอาชีพในภาคเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต โดยกลุ่มอาชีพในภาคเกษตรกรรม จะมีระดับคุณภาพชีวิตต่ำที่สุด เพราะมีรายได้ต่ำ แต่หากพิจารณาเฉพาะการประกอบอาชีพโดยไม่คำนึงถึงเรื่องรายได้แล้ว พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความเพียงพอของรายได้ในร้อยละที่สูงกว่าผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ และมีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการประกอบอาชีพราชการ รัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชน ทำให้ประชากรมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงดูตนเองได้ อีกทั้งยังมีความมั่นคงในอาชีพของตนเอง มีเกียรติ และมีสวัสดิการต่างๆ รองรับ อีกทั้งยังทำงานอยู่ใกล้เคียงกับภาครัฐที่เป็นผู้ให้บริการต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ก็สามารถเข้าถึงบริการต่างๆ เหล่านั้นได้ดีกว่า และเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงทางรายได้สูง ผู้ที่ประกอบอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชน จึงมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่ประกอบเกษตรกร อาชีพค้าขาย นักเรียน และว่างงาน ที่มีรายได้ในแต่ละเดือนไม่แน่นอน อีกทั้งยังไม่ได้รับสวัสดิการและความช่วยเหลือต่างๆ อย่างเท่าเทียมกับการรับราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบริษัทเอกชน ทำให้มีระดับคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่า

2) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า ประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตเมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 8,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 8,000 บาท แสดงให้เห็นว่าประชากรตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน โดยประชากรตัวอย่างที่มีรายได้สูงกว่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า จึงจำเป็นอย่างไร้ที่จะมีการสร้างเสริมความมั่นคงในชีวิตด้วยการสร้างรายได้ให้กับประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม เพื่อให้คุณภาพชีวิตของประชากรทุกคนดีขึ้น

3) ความเพียงพอของรายได้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเพียงพอของรายได้กับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า ความเพียงพอของรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิต เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชากรที่มีความเพียงพอของรายได้มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่มีรายได้ไม่เพียงพอ แสดงให้เห็นว่า การที่ประชากรมีรายได้เพียงพอกับการใช้จ่ายในแต่ละเดือนสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรได้ รัฐจึงควรจะทบทวนนโยบายในการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง ด้วยการสนับสนุนให้ประชากรทุกกลุ่มมีรายได้ได้อย่างพอเพียง เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับประชากรในทุกกลุ่มรายได้ ให้มีรายได้ที่เพียงพอกับการใช้จ่ายในแต่ละเดือนต่อไป

4.4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมกับระดับคุณภาพชีวิต

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมกับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตนั้น เป็นการศึกษาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ผู้ศึกษาได้เลือกใช้การใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณาระดับคุณภาพชีวิตของประชากรโดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากรตัวอย่างแต่ละกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบว่ากลุ่มใดมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ประกอบด้วย ระดับการศึกษาสูงสุด การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม เขตที่อยู่อาศัย และรูปแบบของครัวเรือน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคมกับระดับคุณภาพชีวิต

ลักษณะทางสังคม	ระดับคุณภาพชีวิต			Sig.
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
ระดับการศึกษาสูงสุด				.094
ไม่ได้เรียนและประถมศึกษา	252	71.16	8.308	
มัธยมศึกษา	94	71.83	9.684	
ปวส./อนุปริญญาขึ้นไป	54	73.98	8.261	
การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม				.000*
ไม่เป็นสมาชิก	140	69.19	8.364	
เป็นสมาชิก	260	73.05	8.550	
เขตที่อยู่อาศัย				.002*
ชนบท	260	72.67	8.528	
เมือง	140	69.91	8.688	
รูปแบบของครัวเรือน				.485
เดี่ยว	258	71.55		
ขยาย	142	71.98		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1) ระดับการศึกษาสูงสุดกับระดับคุณภาพชีวิต

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับการศึกษาสูงสุดกับระดับคุณภาพชีวิต พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดไม่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิต เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชากรที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับ ปวส.หรืออนุปริญญาขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตที่สูงที่สุด รองลงมาคือประชากรที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และประชากรที่ไม่ได้เรียนหนังสือหรือสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาตามลำดับ (ค่าเฉลี่ย 73.98 , 71.83 และ 71.16)

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาสูงสุดเป็นสิ่งที่สร้างความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิต เพราะระดับการศึกษาสูงสุดเป็นการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่มีความมั่นคงและสร้างรายได้ที่สูงขึ้น จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะมีการส่งเสริมการศึกษาต่อไป โดยต้องคำนึงถึง

ลักษณะการประกอบอาชีพและค่าตอบแทนที่คุ้มค่าของการศึกษาด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป

2) การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิต เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมแตกต่างกัน จะมีระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน โดยประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมมีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม (ค่าเฉลี่ย 73.05 และ 69.19 ตามลำดับ)

การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ ของภาครัฐ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนที่เข้ารับบริการการรวมกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน หรือกลุ่มใดๆ ก็ตาม จะทำให้ได้รับประโยชน์ในการส่งเสริมให้มีกลุ่มต่างๆ ขึ้นในชุมชนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการสร้างความสามัคคีและขยายโอกาสให้เกิดการเรียกร้องบริการต่างๆ หรือร่วมกันขยายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ อีกทั้งการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมทำให้มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมสูง จึงควรมีการส่งเสริมการสร้างกลุ่ม องค์กร และชมรมและส่งเสริมให้ประชากรเข้าร่วมเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรต่อไป

3) เขตที่อยู่อาศัย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเขตที่อยู่อาศัยกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า เขตที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตที่ระดับ 0.05 โดยประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 72.67 ซึ่งสูงกว่าประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองที่มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 69.91 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัยกับระดับคุณภาพชีวิตนั้น ชี้ให้เห็นว่า แม้ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองจะได้รับบริการโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และสามารถเข้าถึงโอกาสทางการเรียน การประกอบอาชีพ และความเจริญมากกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท แต่ความสะดวกสบายเหล่านั้นกลับไม่ได้เป็นสิ่งที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมได้ อีกทั้งในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาอยู่ในระหว่างการเลือกตั้งระดับประเทศ ทำให้นักการเมืองพยายามสร้าง

นโยบายให้สอดคล้องกับชนบทมากกว่า เพื่อเป็นการสร้างฐานคะแนนในพื้นที่ เนื่องจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทมีจำนวนมากกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง อีกทั้งประชากรที่อาศัยอยู่ในชนบทมีความแตกต่างของปัญหาน้อยกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง เนื่องจากมีความแตกต่างของอาชีพน้อยกว่า คือประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างคล้ายคลึงกัน การสร้างนโยบายที่สามารถแก้ปัญหาเพื่อเรียกคะแนนนิยมจึงเป็นไปได้ง่ายกว่าในเขตเมืองที่มีปัญหาหลากหลายและซับซ้อนกว่ามาก

การที่เขตเมืองมีแหล่งงานและมีความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคมากกว่าในเขตชนบทนั้น ก็เป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการเข้ามาทำงานของประชากรที่อาศัยในเขตชนบท ทำให้ในเขตเมืองมีความอึดอัด เกิดปัญหามลพิษมากกว่าเขตชนบท และเป็นที่มาของปัญหาสังคมมากมายจากการไม่มีที่พึ่งพาทางเศรษฐกิจและสังคมของประชากรที่ย้ายเข้ามาทำงานในเขตเมือง เช่น ยาเสพติดและอาชญากรรม ทำให้ประชากรในเขตเมืองมีระดับคุณภาพชีวิตที่ต่ำกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท

4) รูปแบบของครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรูปแบบของครัวเรือนกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า รูปแบบของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิต เมื่อกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนแบบขยาย มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีลักษณะแบบเดี่ยว ซึ่งเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวขัดแย้งกับการศึกษาของพิจิต พิทักษ์เทพสมบัติและวีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2533:103) ได้กล่าวถึงงานของ W.J. Goode ที่ได้เสนอว่า “ประชากรทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครัวเรือน และความเป็นเมือง (Urbanization) และการทำให้เกิดเป็นอุตสาหกรรม (Industrialization) จนเป็นสาเหตุสำคัญในการแตกสลายของครัวเรือนขยาย เพราะแต่เดิมการตัดสินใจด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ ส่วนมากจะเป็นการตัดสินใจของสมาชิกผู้ที่มีอาวุโสของครัวเรือน ดังนั้นจึงพบว่า ครัวเรือนที่มีขนาดใหญ่เกินไปมักก่อให้เกิดปัญหามากมายในครัวเรือน” ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่าหากครัวเรือนมีขนาดใหญ่เกินไปจะไม่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในเชิงเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

ผลการศึกษาที่ขัดแย้งกันนี้ ชี้ให้เห็นได้ว่า ในพื้นที่ที่ศึกษา ครัวเรือนที่มีลักษณะแบบขยายสามารถสร้างความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวของสมาชิก และไม่ได้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในสภาพสังคมและเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน เนื่องจากการมีลักษณะครอบครัวแบบขยาย จะทำให้ประชากรได้รับความอบอุ่นใจ และการช่วยเหลือกันเมื่อเดือดร้อน อีกทั้งการมีครัวเรือนแบบ

ขยายของสังคมไทย จะเป็นไปได้ในลักษณะของการช่วยเหลือกันทำมาหากินมากกว่าการเอาตัวรอดของแต่ละครอบครัว และจากการสังเกตของผู้ศึกษาในพื้นที่ที่ศึกษา การอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นครัวเรือนขนาดใหญ่จะเป็นการสร้างเสริมสถานะทางเศรษฐกิจได้ เพราะไม่ต้องไปสร้างที่อยู่อาศัยต่างหาก และลักษณะของคนที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันก็จะใช้เครื่องอุปโภคและบริโภคด้วยกัน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับตนเองได้ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับผู้ที่มีวัยต่างกันได้อีกด้วย คือคนในวัยชราจะมีหน้าที่อบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรให้กับสมาชิกได้ในเวลาที่ประสบปัญหา ทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรหลานในเวลาที่พ่อแม่ออกไปทำงาน ซึ่งเป็นการสร้างความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และช่วยขัดเกลาสมาชิกที่ยังเด็กได้ ซึ่งเป็นการช่วยให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

4.4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบริการต่างๆ ที่ได้รับ กับระดับคุณภาพชีวิต

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบริการต่างๆ ที่ได้รับกับระดับคุณภาพชีวิตนั้น เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ผู้ศึกษาได้เลือกใช้การใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เพื่อศึกษาว่ามีตัวแปรตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพิจารณาระดับคุณภาพชีวิตของประชากรโดยใช้ค่าเฉลี่ยของประชากรตัวอย่างแต่ละกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบว่ากลุ่มใดมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ประกอบด้วย บริการด้านการศึกษา บริการด้านเศรษฐกิจ บริการด้านสาธารณสุข บริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร และบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นบริการที่สถาบันที่มีหน้าที่ต่างๆ ตามทฤษฎีสถิติลักษณะโครงสร้างที่เกิดขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคมนั้น เพื่อสร้างความมั่นคงและความเจริญของสังคม ผู้ศึกษาจึงใช้ในการกำหนดถึงบริการต่างๆ ที่สถาบันเหล่านั้นมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และจะพิจารณาว่าบริการของสถาบันต่างๆ สามารถสร้างความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตได้หรือไม่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบริการต่างๆ ที่ได้รับกับระดับคุณภาพชีวิต

ลักษณะบริการต่างๆ ที่ได้รับ	จำนวน	ระดับคุณภาพชีวิต		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	Sig.
ด้านการศึกษา				.017*
ได้ไม่ครบทุกบริการ	259	70.93	7.722	
ได้ครบทุกบริการ	141	73.11	10.072	
ด้านเศรษฐกิจ				.000*
ได้ไม่ครบทุกบริการ	221	70.31	8.337	
ได้ครบทุกบริการ	179	73.41	8.798	
ด้านสาธารณสุข				.006*
ได้ไม่ครบทุกบริการ	206	70.54	8.830	
ได้ครบทุกบริการ	194	72.93	8.352	
ด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร				.000*
ได้ไม่ครบทุกบริการ	122	69.39	8.924	
ได้ครบทุกบริการ	278	72.72	8.378	
ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม				.000*
ได้ไม่ครบทุกบริการ	279	70.13	8.378	
ได้ครบทุกบริการ	121	75.32	8.283	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1) บริการด้านการศึกษา

จากการที่ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่ประชากรจะได้รับบริการจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่มากพอ ไม่ว่าจะเป็นจำนวนโรงเรียน คุณภาพของการเรียนการสอน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดการการศึกษาได้ สถานศึกษามีค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอนที่ประชาชนแบกรับอย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ น่าจะทำให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ จึงได้ตั้งสมมติฐานว่า ประชากรที่ได้

รับบริการด้านการศึกษามากกว่า น่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านการศึกษาน้อยกว่า ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบริการด้านการศึกษากับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า บริการด้านการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านการศึกษาแตกต่างกัน จะมีระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการทางด้านการศึกษารอบทุกบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 73.11 ซึ่งสูงกว่าประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการไม่ครบทุกบริการซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 70.93

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการได้รับบริการทางด้านการศึกษาต่างๆ เหล่านี้สามารถสร้างความแตกต่างระหว่างระดับคุณภาพชีวิตของผู้ได้รับบริการในจำนวนที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาบริการทางการศึกษา ควรจะเป็นสิ่งที่ต้องเร่งรัดในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร มากกว่าที่จะเร่งยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงประการเดียว เพราะบริการทางการศึกษาที่ได้รับนั้น สามารถสร้างคุณภาพชีวิตในการที่จะได้รับบริการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพราะหากสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดการการศึกษา มีจำนวนที่เพียงพอ จัดเก็บค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ จะทำให้ประชาชนสามารถสนองตอบความต้องการทางการศึกษาได้มากกว่า ซึ่งจะทำให้มีระดับคุณภาพชีวิตในระดับที่ดีขึ้นได้

2) บริการด้านเศรษฐกิจ

จากการที่ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่ประชากรจะได้รับบริการจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐกิจที่มากพอ ไม่ว่าจะเป็นการอบรมสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ การจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์/สหกรณ์ และการมีแหล่งเงินกู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสภาพคล่องและโอกาสทางเศรษฐกิจ น่าจะทำให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ จึงได้ตั้งสมมติฐานว่า ประชากรที่ได้รับบริการด้านเศรษฐกิจมากกว่า น่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านเศรษฐกิจน้อยกว่า ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบริการด้านเศรษฐกิจกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า บริการด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันจะมีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการทางด้านเศรษฐกิจครบทุกบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 73.41 ซึ่งสูงกว่าประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการไม่ครบทุกบริการซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 70.31

ผลจากการศึกษาพบว่า การให้บริการทางด้านเศรษฐกิจที่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจัดสรรให้กับประชาชนนั้น สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้จริง ซึ่งการให้บริการทางด้านเศรษฐกิจดังกล่าว ไม่ได้หมายถึงเฉพาะการให้บริการโดยมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อเพิ่มรายได้เพียงอย่างเดียว จึงควรที่จะมีการขยายโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ เหล่านี้ให้มากขึ้น

การให้บริการเพื่อส่งเสริมความสามารถทางเศรษฐกิจนั้น ควรจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อการรวมกลุ่มและการขยายโอกาสทางการพัฒนาตนเองทางเศรษฐกิจให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสนั้นได้ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ การขยายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อให้ประชาชนมีทุนรอนในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ประชาชนเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองในทางเศรษฐกิจผ่านการรวมกลุ่ม อีกทั้งการอาศัยเงินกู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสทางเศรษฐกิจเหล่านั้น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป นอกจากนี้ยังเป็น การสร้างโอกาสในการให้ประชาชนใช้ความรู้ที่ได้รับมาผ่านออกมาทางกลุ่มและองค์กรต่างๆ เหล่า นั้น ซึ่งจะเป็นช่องทางให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และได้ใช้ประโยชน์จากระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ และการส่งเสริมเงินกู้ยังเป็น การสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้อีกด้วย

3) บริการด้านสาธารณสุข

จากการที่ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่ประชากรจะได้รับบริการจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านสาธารณสุขที่มากพอ ไม่ว่าจะเป็นการมีสถานอนามัยอย่างเพียงพอ การมีความพร้อมทางเครื่องมือแพทย์และเวชภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ เจ้าหน้าที่ให้บริการเป็นอย่างดี ค่ารักษาพยาบาลมีความเหมาะสม และประชาชนได้รับความรู้ในการดูแลตนเองให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บอยู่เสมอ น่าจะทำให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ จึงได้ตั้งสมมติฐานว่า ประชากรที่ได้รับบริการด้านสาธารณสุขมากกว่า น่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านสาธารณสุขน้อยกว่า

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบริการด้านสาธารณสุขกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า บริการด้านสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านสาธารณสุขแตกต่างกัน จะมีระดับคุณภาพชีวิต

แตกต่างกัน โดยประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการทางด้านสาธารณสุขครบทุกบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 72.93 ซึ่งสูงกว่าประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการไม่ครบทุกบริการซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 70.54

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านสาธารณสุขมากกว่า มีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านสาธารณสุขน้อยกว่า จึงควรที่จะมีการส่งเสริมการให้บริการทางด้านสาธารณสุขให้เข้าถึงประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ และขยายปริมาณของสถานพยาบาลให้ประชาชนสามารถเดินทางมารับบริการได้สะดวกยิ่งขึ้น และการให้บริการนั้น ควรที่จะเน้นหนักทั้งในการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูผู้ป่วยและประชาชนในชุมชน และดูแลผู้ที่มีโรคประจำตัวอย่างใกล้ชิดเนื่องจากในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรณีโรคประจำตัวกับระดับคุณภาพชีวิตนั้น พบว่า ประชากรที่ไม่มีโรคประจำตัวมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่าประชากรที่มีโรคประจำตัว ซึ่งจะทำให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

4) บริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสาร

จากการที่ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่ประชากรจะได้รับบริการจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารที่มากพอ ไม่ว่าจะเป็นการที่ชุมชนมีสื่อท้องถิ่น สื่อมวลชนนำเสนอความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือ และค่าใช้จ่ายในการเลือกรับสื่อต่างๆ มีความเหมาะสม น่าจะทำให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ จึงได้ตั้งสมมติฐานว่า ประชากรที่ได้รับบริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารมากกว่า น่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารน้อยกว่า

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า บริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารแตกต่างกัน จะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารแตกต่างกัน โดยประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการทางด้านสื่อสารมวลชนและข่าวสารครบทุกบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 72.72 ซึ่งสูงกว่าประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการไม่ครบทุกบริการซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 69.39

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าประชากรที่ได้รับสื่อท้องถิ่น และเห็นว่าการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งยังเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต สามารถที่จะสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีได้ จึงควรที่จะส่งเสริมให้มีการขยายสื่อท้องถิ่นไม่ว่า

จะเป็นป้ายประกาศ หรือหนังสือพิมพ์ของชุมชนเพื่อขยายการเข้าถึงข่าวสารของคนในชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำเสนอข่าวสารและข้อมูลที่ประชาชนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างจริงจัง เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถใช้ประโยชน์จากการรับข่าวสารข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป

5) บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม

จากการที่ผู้ศึกษาเห็นว่า การที่ประชากรจะได้รับบริการจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่มากพอ ไม่ว่าจะเป็นการมีสถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ มีสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การมีศาสนสถานในชุมชน และการได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างดีเมื่อติดต่อกับทางราชการ น่าจะทำให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ จึงได้ตั้งสมมติฐานว่า ประชากรที่ได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมมากกว่า น่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า บริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน จะมีระดับคุณภาพชีวิตสูงกว่าประชากรที่ได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน โดยประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมครบทุกบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 75.32 ซึ่งสูงกว่าประชากรตัวอย่างที่ได้รับบริการไม่ครบทุกบริการซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพชีวิตเท่ากับ 70.13

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่ประชาชนได้รับบริการเพียงบางบริการไม่สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรที่ได้รับบริการทางด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมครบทุกบริการ จึงจำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนได้รับบริการในทุกบริการอย่างครบถ้วน เพราะการที่ให้บริการครบถ้วนย่อมเป็นที่แน่นอนว่าจะช่วยให้ได้รับประโยชน์จากสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ การได้รับบริการที่ดีจากเจ้าหน้าที่ราชการ เข้าถึงความสะดวกในการเข้าถึงสาธารณูปโภคต่างๆ และการมีศาสนสถานในชุมชน ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมข่าวสารและเป็นที่พักปะสังสรรค์กันได้นั้น จะช่วยให้ประชากรมีระดับคุณภาพชีวิตดีขึ้นอีกด้วย

4.4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบริการที่ได้รับแต่ละบริการ กับระดับคุณภาพชีวิต

ผลการศึกษาทำให้ทราบว่าประชากรตัวอย่างที่เข้าถึงบริการด้านต่างๆ แตกต่างกัน จะมีระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างบริการต่างๆ ในแต่ละข้อกับระดับคุณภาพชีวิต เพื่อให้ทราบว่ามีการใดบ้างที่ทำให้ประชากรตัวอย่างมีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน โดยได้กำหนดให้ประชากรตัวอย่างที่มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับต่ำและระดับปานกลางเป็นกลุ่มเดียวกัน และประชากรตัวอย่างที่มีระดับคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับสูงและสูงที่สุดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างมีความใกล้เคียงกันในแต่ละกลุ่ม และทำการทดสอบความเกี่ยวข้องโดยใช้ค่า Pearson Chi-square ผลการศึกษาดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 14 ความเกี่ยวข้องของบริการที่ได้รับในชุมชนกับระดับคุณภาพชีวิต

บริการที่ได้รับในชุมชน		ระดับคุณภาพชีวิต			Sig.
		ต่ำและปานกลาง	สูงและสูงที่สุด	รวม	
สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ ประชาชนร่วมจัดระบบการศึกษาได้	ไม่ใช่	52.3	47.7	100.0 (153)	.111
	ใช่	34.4	65.6	100.0 (247)	
ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในโรงเรียนที่ ประชาชนต้องแบกรับ มีความเหมาะสม	ไม่ใช่	46.8	53.2	100.0 (94)	.086
	ใช่	39.5	60.5	100.0 (306)	
สถานศึกษาในชุมชนเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	ไม่ใช่	40.9	59.1	100.0 (44)	.559
	ใช่	41.3	58.7	100.0 (356)	
สถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการ ศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้	ไม่ใช่	44.6	55.4	100.0 (88)	.012*
	ใช่	29.5	70.5	100.0 (312)	

ตารางที่ 14 ความเกี่ยวข้องของบริการที่ได้รับในชุมชนกับระดับคุณภาพชีวิต (ต่อ)

บริการที่ได้รับในชุมชน		ระดับคุณภาพชีวิต			Sig.
		ต่ำและปานกลาง	สูงและสูงที่สุด	รวม	
สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้	ไม่ใช่	55.9	44.1	100.0 (118)	.009*
	ใช่	35.1	64.9	100.0 (282)	
ชุมชนของท่านมีการอบรมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับประชาชน	ไม่ใช่	52.9	47.1	100.0 (155)	.055
	ใช่	33.9	66.1	100.0 (245)	
ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพเพื่อส่งเสริมรายได้	ไม่ใช่	51.3	48.7	100.0 (154)	.530
	ใช่	35.0	65.0	100.0 (246)	
ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์/สหกรณ์	ไม่ใช่	52.9	47.1	100.0 (121)	.177
	ใช่	36.2	63.8	100.0 (279)	
ชุมชนของท่านมีแหล่งเงินกู้ที่มีจุดประสงค์เพื่อขยายสภาพคล่องและโอกาสทางเศรษฐกิจ	ไม่ใช่	52.8	47.2	100.0 (72)	.081
	ใช่	38.7	61.3	100.0 (328)	
สถานีอนามัยในชุมชนของท่านเพียงพอกับการให้บริการ	ไม่ใช่	59.4	40.6	100.0 (69)	.100
	ใช่	37.5	62.5	100.0 (331)	
สถานพยาบาลในชุมชนมีความพร้อมของเครื่องมือและเวชภัณฑ์ทางการแพทย์	ไม่ใช่	48.9	51.1	100.0 (139)	.063
	ใช่	37.2	62.8	100.0 (261)	

ตารางที่ 14 ความเกี่ยวข้องของบริการที่ได้รับในชุมชนกับระดับคุณภาพชีวิต (ต่อ)

บริการที่ได้รับในชุมชน		ระดับคุณภาพชีวิต			Sig.
		ต่ำและปานกลาง	สูงและสูงที่สุด	รวม	
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความรู้ความสามารถในการให้บริการ	ไม่ใช่	55.1	44.9	100.0 (69)	.137
	ใช่	38.4	61.6	100.0 (331)	
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้บริการท่านเป็นอย่างดีเมื่อท่านเข้ารับบริการ	ไม่ใช่	50.0	50.0	100.0 (74)	.442
	ใช่	39.3	60.7	100.0 (326)	
คำรักษาพยาบาลที่ท่านต้องจ่ายให้กับสถานพยาบาลมีความเหมาะสม	ไม่ใช่	59.2	40.8	100.0 (49)	.092
	ใช่	38.7	61.3	100.0 (351)	
ท่านได้รับความรู้ในการดูแลตนเองให้ห่างไกลจากโรคภัยไข้เจ็บอยู่เสมอ	ไม่ใช่	55.8	44.2	100.0 (86)	.134
	ใช่	37.3	62.7	100.0 (314)	
ชุมชนมีสื่อท้องถิ่น(ป้ายประกาศ, เสียงตามสาย)	ไม่ใช่	52.0	48.0	100.0 (25)	.240
	ใช่	40.5	59.5	100.0 (375)	
สื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน	ไม่ใช่	61.1	38.9	100.0 (54)	.126
	ใช่	38.2	61.8	100.0 (346)	
การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนมีความน่าเชื่อถือ	ไม่ใช่	54.7	45.3	100.0 (75)	.532
	ใช่	38.2	61.8	100.0 (325)	

ตารางที่ 14 ความเกี่ยวข้องของบริการที่ได้รับในชุมชนกับระดับคุณภาพชีวิต (ต่อ)

บริการที่ได้รับในชุมชน		ระดับคุณภาพชีวิต			Sig.
		ต่ำและปานกลาง	สูงและสูงที่สุด	รวม	
ค่าใช้จ่ายในการเลือกรับสื่อต่างๆมี ความเหมาะสม	ไม่ใช่	51.1	48.9	100.0 (45)	.155
	ใช่	40.0	60.0	100.0 (355)	
ในชุมชนของท่านมีสถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ	ไม่ใช่	45.5	54.5	100.0 (77)	.844
	ใช่	40.2	59.8	100.0 (323)	
ชุมชนของท่านมีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด และมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์	ไม่ใช่	53.4	46.6	100.0 (103)	.060
	ใช่	37.0	63.0	100.0 (297)	
เจ้าหน้าที่ของรัฐให้บริการท่านเป็น อย่างดีเมื่อติดต่อกับทางราชการ	ไม่ใช่	46.6	53.4	100.0 (58)	.977
	ใช่	40.4	59.6	100.0 (342)	
ชุมชนของท่านมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	ไม่ใช่	46.0	54.0	100.0 (235)	.246
	ใช่	34.5	65.5	100.0 (165)	
ชุมชนของท่านมีศาสนสถานที่เป็นที่ พึ่งทางจิตใจให้กับประชาชน	ไม่ใช่	33.3	66.7	100.0 (9)	.927
	ใช่	41.4	58.6	100.0 (391)	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาความเกี่ยวข้องของบริการต่างๆ ในชุมชนกับระดับคุณภาพชีวิตพบว่า มีเพียงบริการที่สถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ และสถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ ที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าบริการทั้งสองบริการดังกล่าวเป็นบริการที่สามารถอธิบายความเกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพชีวิตได้ โดยประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ มีระดับคุณภาพชีวิตในระดับสูงและสูงที่สุดรวมกันถึงร้อยละ 70.5 ในขณะที่ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชนไม่สามารถจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้และมีระดับคุณภาพชีวิตในระดับสูงและสูงที่สุดมีเพียงร้อยละ 55.4 เท่านั้น

ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ได้รับบริการจากสถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้นั้น มีระดับคุณภาพชีวิตในระดับสูงและสูงที่สุดถึงร้อยละ 64.9 ในขณะที่ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่สถานศึกษาในชุมชนไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มีประชากรที่มีระดับคุณภาพชีวิตในระดับสูงและสูงที่สุดเพียงร้อยละ 44.1 เท่านั้น

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับการเข้าถึงบริการต่างๆ ในชุมชน ที่มีความสัมพันธ์กับความแตกต่างของระดับคุณภาพชีวิตนั้น ทำให้ทราบว่าประชากรตัวอย่างที่สามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ได้มากกว่าจะมีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมที่แตกต่างกับบริการที่สถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ และสถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ โดยทำการทดสอบความเกี่ยวข้องจากการใช้ค่า Pearson Chi-square มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ความเกี่ยวข้องของลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับบริการ
ของสถานศึกษาในชุมชนที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม		สถานศึกษาในชุมชนที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้			Sig.
		ไม่ใช่	ใช่	รวม	
เพศ	ชาย	17.2	82.8	100.0 (180)	.073
	หญิง	25.9	74.1	100.0 (220)	
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	18.5	81.5	100.0 (54)	.082
	30-39 ปี	23.6	76.4	100.0 (89)	
	40-49 ปี	17.4	82.6	100.0 (86)	
	50-59 ปี	31.9	68.1	100.0 (91)	
	ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	16.3	83.8	100.0 (80)	
สถานภาพสมรส	โสด	18.5	81.5	100.0 (54)	.555
	สมรส	67 (23.8)	215 (76.2)	100.0 (282)	
	หย่าร้าง/หม้าย	17.2	82.8	100.0 (64)	
โรคประจำตัว	มี	20.9	79.1	100.0 (196)	.609
	ไม่มี	23.0	77.0	100.0 (204)	

ตารางที่ 15 ความเกี่ยวข้องของลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับบริการ
ของสถานศึกษาในชุมชนที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม		สถานศึกษาในชุมชนที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้			Sig.
		ไม่ใช่	ใช่	รวม	
อาชีพ	ราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	13.6	86.4	100.0 (44)	.461
	เกษตรกร	25.7	74.3	100.0 (136)	
	ค้าขาย	22.2	77.8	100.0 (72)	
	รับจ้าง	22.8	77.2	100.0 (101)	
	ว่างงาน	17.0	83.0	100.0 (47)	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 4,000 บาท	22.9	77.1	100.0 (188)	.472
	4,000-7,999 บาท	23.8	76.2	100.0 (130)	
	8,000 บาทขึ้นไป	17.1	82.9	100.0 (82)	
ความเพียงพอของรายได้	เพียงพอ	24.0	76.0	100.0 (200)	.334
	ไม่เพียงพอ	20.0	80.0	100.0 (200)	
การศึกษาสูงสุด	ไม่ได้เรียน/ประถมศึกษา	25.8	74.2	100.0 (252)	.046
	มัธยมศึกษา	18.5	81.5	100.0 (94)	
	ปวส./อนุปริญญาตรีขึ้นไป	13.8	86.2	100.0 (54)	

ตารางที่ 15 ความเกี่ยวข้องของลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับบริการ
ของสถานศึกษาในชุมชนที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม		สถานศึกษาในชุมชนที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้ นักเรียนมีคุณภาพได้			Sig.
		ไม่ใช่	ใช่	รวม	
การเป็นสมาชิก กลุ่มหรือชมรม	ไม่เป็นสมาชิก	15.0	85.0	100.0 (140)	.063
	เป็นสมาชิก	25.8	74.2	100.0 (260)	
เขตที่อยู่อาศัย	ชนบท	24.6	75.4	100.0 (260)	.035
	เมือง	17.1	82.9	100.0 (140)	
รูปแบบของครัว เรือน	เดี่ยว	21.7	78.3	100.0 (258)	.848
	ขยาย	22.5	77.5	100.0 (142)	
รวม		22.0	78.0	100.0 (400)	

จากตารางที่ 16 พบว่า มีเพียงระดับการศึกษาสูงสุดและเขตที่อยู่อาศัยเท่านั้น ที่มีความเกี่ยวข้อง
กับบริการของสถานศึกษาในชุมชนที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ โดยมี
ประชากรตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ระดับปวส./อนุปริญญา อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีสถาน
ศึกษาที่มีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ ถึงร้อยละ 86.2 ซึ่งสูงกว่าประชากรตัว
อย่างที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าค่อนข้างมาก และพบว่าประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขต
เมือง จะได้รับบริการดังกล่าวสูงถึงร้อยละ 82.9 สูงกว่าประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท
และได้รับบริการดังกล่าวเพียงร้อยละ 75.4 เท่านั้น

ตารางที่ 16 ความเกี่ยวข้องของลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับบริการของสถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม		สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้			Sig.
		ไม่ใช่	ใช่	รวม	
เพศ	ชาย	31.1	68.9	100.0 (180)	.523
	หญิง	28.2	71.8	100.0 (220)	
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	20.4	79.6	100.0 (54)	.437
	30-39 ปี	28.1	71.9	100.0 (89)	
	40-49 ปี	29.1	70.9	100.0 (86)	
	50-59 ปี	35.2	64.8	100.0 (91)	
	ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	31.3	68.8	100.0 (80)	
สถานภาพสมรส	โสด	18.5	81.5	100.0 (54)	.071
	สมรส	28.4	71.6	100.0 (282)	
	หย่าร้าง/หม้าย	43.8	56.2	100.0 (64)	
โรคประจำตัว	มี	34.7	65.3	100.0 (196)	.076
	ไม่มี	24.5	75.5	100.0 (204)	

ตารางที่ 16 ความเกี่ยวข้องของลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับบริการของสถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม		สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้			Sig.
		ไม่ใช่	ใช่	รวม	
อาชีพ	ราชการ/รัฐวิสาหกิจ/เอกชน	25.0	75.0	100.0 (44)	.214
	เกษตรกร	32.4	67.6	100.0 (136)	
	ค้าขาย	31.9	68.1	100.0 (72)	
	รับจ้าง	21.8	78.2	100.0 (101)	
	ว่างงาน	38.3	61.7	100.0 (47)	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ต่ำกว่า 4,000 บาท	29.8	70.2	100.0 (188)	.945
	4,000-7,999 บาท	28.5	71.5	100.0 (130)	
	8,000 บาทขึ้นไป	30.5	69.5	100.0 (82)	
ความเพียงพอของรายได้	เพียงพอ	30.5	69.5	100.0 (200)	.661
	ไม่เพียงพอ	28.5	71.5	100.0 (200)	
การศึกษาสูงสุด	ไม่ได้เรียน/ประถมศึกษา	32.1	67.9	100.0 (252)	.272
	มัธยมศึกษา	23.4	76.6	100.0 (94)	
	ปวส./อนุปริญญาตรีขึ้นไป	27.8	72.2	100.0 (54)	

ตารางที่ 16 ความเกี่ยวข้องของลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมกับบริการของสถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม		สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้			Sig.
		ไม่ใช่	ใช่	รวม	
การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรม	ไม่เป็นสมาชิก	33.6	66.4	100.0 (140)	.190
	เป็นสมาชิก	27.3	72.7	100.0 (260)	
เขตที่อยู่อาศัย	ชนบท	28.8	71.2	100.0 (260)	.696
	เมือง	30.7	69.3	100.0 (140)	
รูปแบบของครัวเรือน	เดี่ยว	30.2	69.8	100.0 (258)	.665
	ขยาย	28.2	71.8	100.0 (142)	
รวม		29.5	70.5	100.0 (400)	

จากตารางพบว่า ไม่มีลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมใดๆ เลยที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริการของสถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ เป็นสิ่งที่แสดงนัยสำคัญสองประการคือ ประการแรกคือ ประชาชนไม่ได้รับบริการจากการให้บริการของสถานศึกษาในการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ คือไม่ว่าจะเป็นประชากรเพศใด อายุเท่าไร สำเร็จการศึกษาระดับใด หรืออาศัยอยู่ในเขตชนบทหรือเขตเมืองก็ตาม ต่างก็ไม่สามารถใช้บริการนี้ได้เนื่องจากไม่มีบริการ

ประการที่สองคือประชาชนไม่รู้ว่าสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสถานศึกษาได้ ในพื้นที่ที่ศึกษานั้น พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งมักจะให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการห้องสมุดในการอ่านหนังสือและค้นคว้าได้ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้บริการนี้ เนื่องจากแหล่งค้นคว้ามีน้อยและส่วนใหญ่มักจะเป็นหนังสือเรียนของเด็กนักเรียนมากกว่า ประชาชนที่มีอายุ

ตั้งแต่ทำงานขึ้นไปจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับบริการนี้ และสถานศึกษาก็ไม่ได้ให้การประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการที่เปิดขึ้น ประชาชนในพื้นที่ก็เลือกที่จะค้นหาความรู้จากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ผู้ศึกษาพบว่าครัวเรือนของประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับหนังสือพิมพ์ทุกวัน โดยให้ทางร้านจัดส่ง ทำให้ได้รับข่าวสารที่ทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งการที่ทุกครัวเรือนมีเครื่องรับโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่รับได้ง่าย ประหยัดและสะดวกรวดเร็ว เป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความสนใจกับการใช้บริการในการค้นหาความรู้จากสถานศึกษาในชุมชนเท่าที่ควร

จากการศึกษาความเกี่ยวข้องของลักษณะบริการต่างๆ ที่ได้รับในแต่ละข้อกับระดับคุณภาพชีวิตและพบว่า มีเพียงบริการที่สถานศึกษาในชุมชนมีการจัดการการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพได้ และบริการที่สถานศึกษาในชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ เท่านั้น ที่มีความเกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อทดสอบความเกี่ยวข้องของบริการดังกล่าวทั้งสองบริการ กับลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม มีเพียงบริการแรกเท่านั้นที่มีความเกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาสูงสุดและเขตที่อยู่อาศัย การศึกษาบริการที่ได้รับแต่ละข้อจึงไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการเข้าถึงบริการในชุมชนที่แตกต่างกันของประชากรตัวอย่างกับระดับคุณภาพชีวิต เนื่องจากตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันนั้น ไม่ใช่การเข้าถึงทุกบริการที่ทำการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย